

US 1 NEDLAGT

Den 30 juni 1987 försvann F 10:s minsta detachement ur organisationen, nämligen "F 10 det i Hörby Kommun", eller, som man vanligen sade: "Us 1" (understation nr 1).

Detta skedde i samband med nedläggningen av fjärrskriftsnätet "Luftoperativa Radionätet", som då verkat i över 20 år. Nätet var ett sambandsnät, som med radiofjärrskrift på kortvåg och länk förmedlade skriftliga meddelanden mellan befattningshavare på olika förband och baser. Även morse-telegrafering mellan stationerna förekom.

Den dominerande delen av trafiken har dock varit vädermeddelanden, som sänts ut till berörda flygbaser. Vidare har stora mängder väderdata samlats in från utländska radiostationer för vädercentralens räkning.

Det var i mitten av 50-talet som man kom underfund med, att man inte hade signalpersonal eller materiel tillräckligt för att som tidigare sätta upp en transportabel radiostation vid varje krigsbas, då antalet baser hade ökat.

Man beslöt då, enligt den så kallade "Radioplan 56", att bygga nya, fasta radiostationer, som var och en skulle betjäna flera baser/förband, s k abonnenter, anslutna via länk.

18 st understationer uppfördes på lämpliga platser i landet, från Hörby i söder till Piteå i norr.

1965 kunde de första tagas i drift, bl a Us 2, tillhörde F 10 och som låg i trakten av Örskällunga.

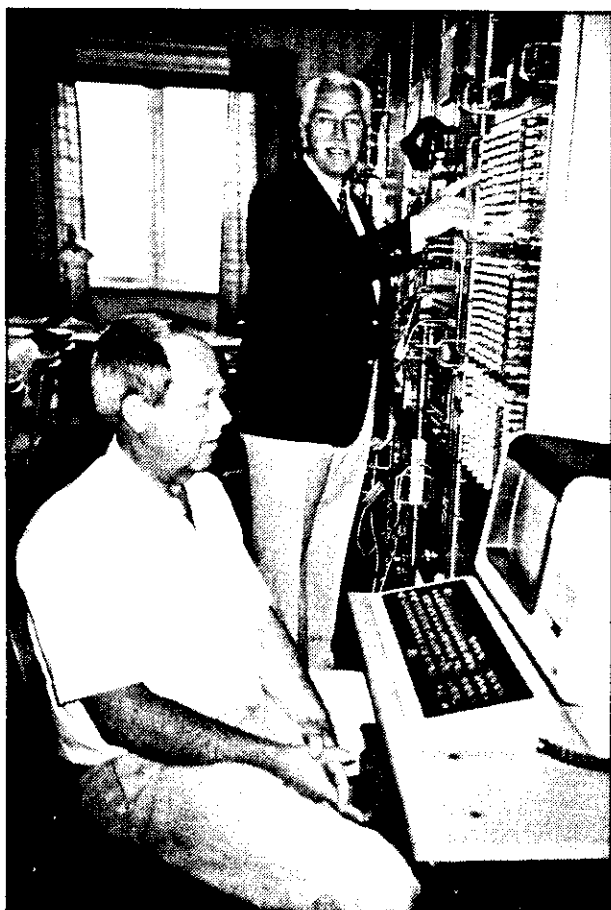
Us 1 driftsattes ett år senare och tillhörde fram till 1971 F 5 för att därefter tillhöra F 10.

De nya stationerna bemannades med enbart civil personal; det var de telegrafister, de flesta med tidigare militär bakgrund, som sedan början av 40-talet tjänstgjort vid flottiljernas radiostationer.

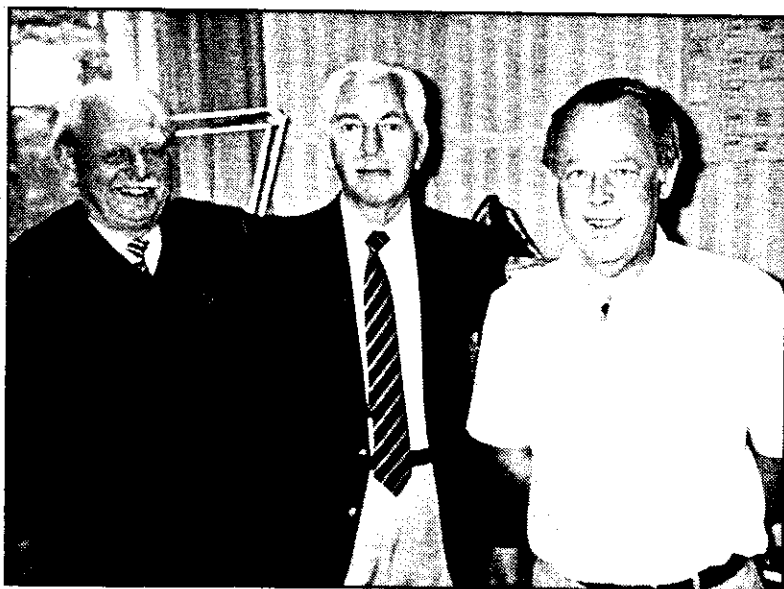
Dessutom tillkom teknisk personal. Utbildningen av personalen hade startat ett par år tidigare. Det var mycket nytt att lära: fjärrskriftssignalering, kryptotjänst, föreskrifter och reglementen samt det tekniska handhavandet av den nya materielen.

Samtidigt gällde det att planera för de kommande krigsförband, radiofjärrskriftplutonerna, som krigsplacerats vid stationerna och så småningom kunde både KFÖ och SÖB genomföras.

1976 hade antalet flygbaser minskat, den tekniska utvecklingen på teleområdet snabbt gått framåt och man började tala om luftoperativa radionätets avveckling. Man ville ha ett snabbare, mera automatiserat fjärrskrifts- och datanät med större kapacitet och man räknade med ett sådant nät driftsatt omkring 1987. Luftoperativa radionätet skulle då avvecklas fram till 1990.

Lennart Rosvall
Alf Persson

Åke Hansson Lennart Rosvall Alf Persson

Avvecklingen skedde stegvis; stationer med få abonnenter eller stationer, där personalen var redo att gå i pension, lades ned först. På Us 2 var personal-läget sådant, att stationen stängde redan 1981.

Luftoperativa radionätet skulle dock fortsätta sin verksamhet till den slutliga nedläggningen, om dock i reducerad form och för att göra detta möjligt infördes den s k "relädriften". Detta innebär, att en bemannad Us med hjälp av datorer styrde en obemannad station och efter Us 2 stängning fram till nätets nedläggning styrdes Us 2 från Us 1.

1984 lät CFV av ekonomiska skäl FMV undersöka vad som skulle ske, om luftoperativa radionätet lades ned tidigare än som beräknat 1990. Undersökningen ledde fram till, att några negativa skäl till tidigare nedläggning inte förelåg.

CFV beslöt därför i november 1984, att verksamheten skulle upphöra redan 30/6 1987, då endast 6 bemannade stationer återstod.

Villkor för detta var dock, att de nya systemen MILTEX och VÄDER 80 skulle vara driftsatta.

Här har emellertid skett avsevärda förseningar. MILTEX fungerar inte fullt ut, VÄDER 80 driftsättes hösten 1987 eller senare, men trots detta är nedläggningen av luftoperativa radionätet nu ett faktum. Men det var också någonting annat som skedde i och med nedläggningen. Det var en över 50-årig epok inom Flygvapnets sambandstjänst, som avslutades, nämligen morse-signaleringen som sambandsmedel. Denna kunskap försvann med personalen och man lär inte längre ut telegrafering vid sambandsskolan på F 14.

Lennart Rosvall
f d C Us 1

①

②

③

Öv 1. Bertil Bjäre avtackade med blommor:

1. Rakontr Lennart Rosvall. Till höger tillsynsman Willy Rosenberg.
2. Raass Alf Persson
3. Tillsynsman Åke Nilsson. Med på bilden övlt Roland Hansson, fding Inger Gustavsson och mj Fredrik Bjurström.